

Nordisk
ODONATOLOGISK
FORUM

NYHETSBREV Vol 1, No. 1

Juli 1995

Deltagerne på det første nordiske treff for odonat-interesserte, i Rakkestad, Norge 1994.

FRA INNHOLDET: *Referat fra den første nordiske samling for Odonata-interesserte i Rakkestad, Norge juni 1994. *Odonata-kartlegging i Østfold. *Sjekkliste Nordiske Odonata. *Odonata-kartlegging i Rakkestad. *Norske navn på øyenstikkere. *Utbredelsesoversikt norske Odonata. *Nytt fra Norge 1994. *Treff i Uppland, Sverige i juni 1995.

Nordisk
Odonatologisk Forum
Stiftet 18. Juni 1994

Nyhetsbrev Vol. 1, No. 1

Mar.1995

Redigert av

Bjørn Petter Løfall, Åslivn. 20B, N-1890 Rakkestad, telefon arb. (+47) 69 22 11 11

Hans Olsvik, N-6598 Foldfjorden, telefon (+47) 7164 52 94

Odonata-interesserte!! Dette er det første nyhetsbrevet fra nordisk "Odonatologisk Forum".

Formålet med Odonatologisk Forum er å knytte kontakter mellom odonat-interesserte fagfolk og amatører i Norden. Dette blir i første omgang gjort ved hjelp av et nyhetsbrev og årlige samlinger, hvor man treffes, hører og gir korte forelesninger og reiser på ekskursionsjoner.

For deg! Alle som er interessert kan bli med i Odonatologisk Forum, send oss navn og adresse, ingen kontingent eller medlemsavgift kreves foreløpig. Et lite, beregnet overskudd fra våre sommerlige treff tenkes brukt til mangfoldiggjøring og utsendelse av nyhetsbrevet. Velkommen!

Hva bør nyhetsbrevet inneholde? Vi har i første omgang valgt å trykke organisasjonsnyheter, foreløpige resultatpresentasjoner av forskjellige prosjekter, sjekklister, utbredelses-oversikter, populært fremstilte rapporter fra odonat-turer og nyheter fra siste sommers funn. Nyhetsbrevet er ikke tenkt å være et tidsskrift for originale publikasjoner på noe felt. Sammendrag på internasjonalt språk bør likevel være fast regel, av hensyn til de finskspråklige. Retningslinjer for nyhetsbrevet bør tas opp på neste sommer-treff i Uppland!

ODONATOLOGISK FORUM ble stiftet 18. juni 1994 i Rakkestad, Østfold, Norge, under det første nordiske treff for odonat-interesserte. *ODOF was founded in 1994 in Rakkestad, Norway.*

ODONATOLOGISK FORUM er en uformell organisasjon for kontakt mellom odonatinteresserte, fagfolk og amatører, i Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island. *ODOF is an informal society for contact between Odonata-interested, amateurs and scientists, in the nordic countries.*

ODONATOLOGISK FORUM har som intensjon å arrangere årlige treff, alternerende mellom landene, samt å utgi et årlig nyhetsbrev. *ODOF seeks to arrange yearly meetings, alternating between the countries, and to edit a yearly newsletter.*

ODONATOLOGISK FORUM har som målsetning å arbeide for å fremme kunnskapen om odonater på alle områder. *ODOF wants to promote all kinds of knowledge on Odonata.*

Odonata: øyenstikker - trollslända - guldsmed - sudenkorennot - drekafluga

Referat fra den Første Nordiske samling for Odonata-interesserte i Rakkestad, Norge 17-19. juni 1994

Av Bjørn Petter Løfall

Summary. From the first meeting of Nordic odonatologists in Rakkestad, Norway. 17.-19. June 1994: Eighteen participants met for a weekend of lectures and field excursions. Friday: Opening speaks by mayor E. Kultorp, and by 13.P. Løfall, head of arrangement committee. Dr.O. Bergersen presented a slides show with most norwegian species, and spoke on field identification. Dr.stud. G. Sahlén gave a short slides presentation of *Somatochтора sahlbergi* and *S. alpestris* localities, and a slides. presentation of his own research on Odonata eggshell morphology. Saturday: Field excursions (see table 1). Dr. F. Johanson gave a presentation of his mapping research in Västerbotten, Sweden, and also a short survey of his recent studies on the general difference of the length of the larval body spines by the same species, from fish inhabited lakes versus lakes without fish. Dr.D. Dolmen gave a short Lecture on the present level of knowledge of the status of norwegian dragonflies. Finally the participants discussed the organizing of future dragonfly work in the nordic countries, where it was agreed to try to arrange a yearly summer meeting with feid trips, preferably arranged in different countries from year to year. An informal organization, a nordic odonatological society, was set up. The society tasks should be to arrange the summer meetings and to issue a yearly newsletter.

B.P. Løfall. Åslivn. 20B, N-1890 Rakkestad

Den første nordiske samling for odonat-interesserte ble avholdt i Rakkestad, Østfold, Norge 17-19. juni 1994. Rakkestad er en 434 kvadratkilometer stor landbrukskommune i Østfold, sør-øst i Norge.

Program

Fredag 17. juni

-Åpning ved ordfører Erik Kultorp og arrangør Bjørn Petter Løfall.

-Dr. Ove Bergersen (Biofoto) holdt et lysbildeshow med de fleste norske artene. Ca. 120 flotte lysbilder ble vist, og spesielle kjennetegn for de enkelte artene presentert og kommentert.

-Dr.stud. Göran Sahlén, Univ. Uppsala, viste noen bilder fra *SomatochIora alpestris* og *S. Sahlbergi* lokaliteter. I tillegg holdt han et kort innlegg om morfologi på eggskall hos odonater, med mikroskop- eller elektron-mikroskop-lys bilder.

Lørdag 18 juni Felt:

-Deltagerne ble delt opp i to grupper og gjennomførte feltundersøkelser. Dessverre var dagen preget av regn og regnbyger. Faktisk den første skikkelige regn-dagen i distriktet siden mars måned! Feltdelen ble derfor hovedsaklig begrenset til larvemateriale, til skuffelse for de fleste.

Kveldens innslag:

-Dr. Frank Johansson, Univ. Umeå, hadde et innlegg om kartlegging av odonatfaunaen i Västerbotten. 24 arter er påvist i regionen. Han presenterte også noen resultater fra undersøkelser omkring morfologiske variasjoner hos odonadarver i vann med fisk kontra fisketomme vann. Konklusjonen var at larvene blir mer piggete (lengre og fler pigger) i vann med fisk, en antipredasjons-strategi.

-Dr. Dag Dolmen, Univ. Trondheim, holdt et kort innlegg om status til de norske øyestikkerartene. Han ga en kort oversikt over kartleggingen av insektgruppen siden Sven Sømme på 1930-tallet og fram til i dag. Han hevdet at vi nå har så mye kunnskap om de norske odonatene at vi har nådd et forvaltningsnivå.

-Til slutt hadde vi en kort diskusjon om det videre arbeid etter denne første samlingen. Et forum for nordiske odonat-interesserte? Konklusjonen ble en uformell organisasjon ("Odonatologisk Forum") med utgivelse av et nyhetsbrev. Vi ønsker å arrangere kurs/samlinger hvert år. Slike treff burde arrangeres på rundgang i Norden. Göran Sahlén tar initiativ til en samling i Sverige i 1995 (kanskje i samarbeid med Fältbiologerna?).

Søndag 18 juni Felt:

-Alle besøkte samme lokalitet. Det var sol denne dagen og langt flere imagines å se enn dagen før, men det var relativt mye vind. Vi besøkte to eutrofe tjern (det ene et eutrofiert dy-tjern) og en sakte-flytende bekk/ kanal mellom disse.

Noen "episoder":

-Samlingens beste uttalelse:

Frank Johansson sa at i dette tjernet må det finnes piggete odonatlarver etter at Bjørn Petter Løfall forklarte at tjernet var rikt på fisk, både når det gjaldt antall arter og individer. Ca. 15 minutter senere fant Bjørn Petter Løfall vinger av *Epiptera* (bestemt av Hans Olsvik og Göran Sahlén), og noen minutter senere fant Hans Olsvik første exuvia av den mest piggete arten i Norden *Epiptera bimaculata*

-Stunlingens godbit:

Epiptera bimaculata ble funnet for andre gang i Norge. Funn av minst 18 exuviae er første bevis for at arten forplanter seg i landet.

-Samlingens mest "crazy":

Ove Bergersen's ville sprang med håv (en slags kurtise for journalisten?), ekstreme språkytringer

Tabell 1. Artsliste.

Table 1. Species list.

Art

I = imago /-ines, L = larver (larvae), E = exuviae.

18. juni 19.juni

Gr. 1 +2 Gr. 1

Gr.2

Gr. 1 +2

alle

H.Olsvik m.fl.

B.P. Lofall m.fi.

alle

Art	Gr. 1 +2 alle	Gr. 1 H.Olsvik m.fl.	Gr.2 B.P. Lofall m.fi.	Gr. 1 +2 alle
1. <i>Calopteryx virgo</i>		L	I	I
2. <i>Lestes sponsa</i>		L	L	
3. <i>Platycnemis pennipes</i>		ILE	IL	
4. <i>Pyrrhosoma nymphula</i>	L			I
5. <i>Erythromma najas</i>		LE		I
6. <i>Coenagrion hastulatum</i>		LE	I(L?)	I
7. <i>C. armatum</i>				
8. <i>C. pulchellum</i>				
9. <i>Aeshna juncea</i>	L		L	
10. <i>Ae. cyanea</i>	L		L	
11. <i>Ae. grandis</i>	L	L		
12. <i>Cordulegaster boltoni</i>	L	ILE	L	
13. <i>Cordulia aenea</i>		LE		
14. <i>Somatochlora metallica</i>	L	LE	L	IL
15. <i>Epitheca bimaculata</i>				IE
16. <i>Libellula quadrimaculata</i>	L	E	E	I
17. <i>Leucorrhinia caudalis</i>		E		
18. <i>L. albifrons</i>		E		
19. <i>L. dubia</i>		E	L	

under fotografering i vinden, samt for noen ekle manipuleringer med øyelokk.

-Samlingens reddeste:

Freelancejournalisten (yngre kvinne) i lokalavisa som hylte over å se en odonatlarve. Ola Wergeland Krog uttalte at det var fint å se en yngre jente (Silja Langslet, 11 år) holde en Aeshna-larve i hånden. Journalisten var tydeligvis lite begeistret for denne uttalelsen!

-Samlingens dyreste:

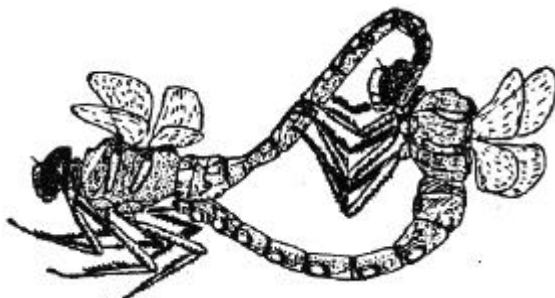
Arrangør Bjørn Petter Løfall møtte lørdag en feit traktor rundt et stabburshjørne. Skjerm og front så ikke helt bra ut etter dette møtet. Litt av en fødselsdag-presang!

-Samlingens minst vellykkete håvslag:

Göran Sahlén trakk i en grøft idet han skulle håve inn en flyvende *Epitheca*. Resultatet ble at han gikk på trynet, som vi sier i Norge, og brakk sitt siste dyrebare håvskaff laget av en teleskopmeitestang!

Deltagere 17-19. juni 1994:

Ove Bergersen, Oslo; Carl Bolghaug, Moss; Rune G. Bosy, Hvaler; J. Ingar I. Båtvik m/ følge, Råde; Dag Dolmen, Trondheim; Gunnar Engan, Vestby; Frank Johansson, Umeå; Silja Langslet, Hole; Bjørn Petter Løfall, Rakkestad; Thor Jan Olsen m/ følge, Sarpsborg; Hans Olsvik, Foldfjorden; Magne Pettersen, Fredrikstad; Bjørn Rangbru, Trondheim; Göran Sahlén Uppsala; Tor Saugestad, Bergen; Hilde "Fonne" Staff, Trondheim; Ola Wergeland Krog, Askim; Svein Åstrøm, Fredrikstad.

Odonata-kartlegging i Østfold, Norge

Av Bjørn Petter Løfall og Magne Pettersen

Summary. Odonata mapping in Ostfold, Norway: The history of Odonata recording in Ostfold is shortly referred. Up to 1989 an average of 5,5 species were known per 10 x 10 km square (67 squares in Ostfold). By the end of 1994 this number has been increased to 12,6 species per square. One square has a total of 30 recorded species and fifteen squares have more than 20 species, while in 1989 only four squares with 20 or more species were known. Most squares ought to have a potential of more than 20 species. In 1993 and 1994 more than 280 new square records were added.

B.P. Løfall, Aslivn. 20B, N-1890 Rakkestad.

M.Pettersen, J.L. Johannesens tit. 33, N-1636 Gml.

Den mest intensive kartleggingen i Norge skjer i Østfold. I 1990 presenterte Hans Olsvik en artikkel om odonater i "Natur i Østfold". Den inneholdt bl.a. utbredelses-kart over alle registrerte arter i 100- kvadratkilometer-ruter etter UTM-rutenettet, til og med 1989. Østfold har 67 ruter som er aktuelle for odonater. Kunnskapsnivået den gang viste 5,5 arter i gjennomsnitt pr. rute.

Magne Pettersen fattet interesse for gruppen og fulgte opp kartleggingen. Feltarbeidet i 1991-92 ble samlet i en upublisert arbeidsrapport i 1992. Etter dette har kartleggingen skutt fart Hans Olsvik og Dag Dolmen har også bidratt med nyfunn på 1990-tallet.

I 1993 kunne vi påføre ca. 160 nye kartplott, mesteparten fra midtre deler av fylket, (mest av Bjørn Petter Løfall). Ytterligere ca. 120 nye kartplott er tilkommet i 1994 (flest av Magne Pettersen og Sidsel Iversby). Potensialet antas å være drøyt tjue arter pr. rute i gjennomsnitt. Allerede nå er øyestikkere i Østfold trolig den best kartlagte insektordenen i ett norsk fylke.

Pr. 1994 er en 19 x 10 km rute med tretti arter kjent (på topp i Norge). Mens det i 1989 var kjent bare fire ruter med tjue eller fler arter, er tilsvarende tall 15 ruter etter 1994-sesongen.

Olsvik (1990) angir *Coenagrion puella* fra 5 ruter på grunnlag av Sømme (1937) og Åbro (1965). Ved kontroll av Sømme's.Østfold-materiale av denne arten (Zoologisk Museum, Oslo), viste det seg at samtlige individer var feilbestemt, alle var *C pulchellum* (H.Olsvik pers. medd.).

Litteratur

Olsvik, N. 1990. Øyestikkere i Østfold. Natur i Østfold 9 (1): 23-41.

Pettersen, M. 1992. Registrering av øyestikkere i Østfold 1990-1992. Upublisert arbeidsrapport. 107 s.

Sømme, S. 1937. Zoogeographische Studien über norwegische Odonaten. Avh. norske Vidensk. Akad 12: 1-133 + 23 pl.

Åbro, A. 1965. Odonata from the Vannsjø- region in south-eastern Norway. Norsk ent. Tidsskr. 13: 185-190. Åbro, A. 1965. Odonata from the Vannsjø- region in south-eastern Norway. Norsk ent. Tidsskr. 13: 185-190

						0	0
			0	0	0	0	1
		0	30(1)	0	11(11)	0	5
	-	3	7	9(2)	3(1)	17(9)	0
	13(12)	21(12)	13(7)	0	2	7	25
-	20(6)	26(7)	18(5)	0	11	3	12
7	16(6)	4(1)	6	12	16	12	0
0	14(5)	12(8)	0	0	1	14(6)	0
-	10(10)	0	0	0	12(7)	0	
-	0	10(10)	0	0	0	0	
-	-	0			9	0	
					0		

Fig. 1.

Status 1989: 396 (113) plott = 5,5 arter pr. rute. Tall i parentes representerer funn fra før 1960, inkludert i totaltallet.

Status per 1989. 396 plot = 5,5 species per square. Numbers in brackets represents records from before 1960, included in the total number.

						0	3
			0	0	0	15	18
		12	10(1)	12	11(11)	9	18
	-	3	7	9(2)	5	17(9)	14
	16(13)	21(11)	14(7)	13	20	20	25
-	20(14)	27(6)	10(3)	15	20	27	22
10	17	14	10	10	14	21	10
3	16(3)	21(1)	7	14	15	19(3)	0
-	11(8)	11	5	0	20(3)	12	
-	12	20(1)	1	1	6	11	
-	-	0			22	13	
					0		

Fig. 2.

Status 1994: 859(76) plott = 12,8 arter pr. rute. Tall i parentes representerer funn fra før 1960, inkludert i totaltallet.

Status per 1989: 859 plot = 12,8 species per square. Numbers in brackets represents records from before 1960, included in the total number.

Nytt fra Norge 1994

Av Hans Olsvik

Summary: News from Norway 1994. A short review of some of the more interesting dragonfly records in 1994: Discovery of the second, third and fourth norwegian locality for *Epiptera bimaculata*; a fifth locality for *Gomphus vulgatissimus*, several reports on good populations and/or new localities of *Lestes dryas*, *Coenagrion lunulatum*, *Brachytron pratense*, *Onychogomphus forcipatus*, *Orthetrum coerulescens*, *Libellula depressa*, *Leucorrhinia caudalis* and *L. albifrons*. One of the three known norwegian *Calopteryx splendens* rivers showed a marked decrease in numbers of imagines in 1994 compared with the years before.

H. Olsvik, N-6598 Foldfjorden

Mange interessante funn ble gjort i 1994. Innsatsen var størst i Østfold, med mange gode funn av Bjørn Petter Løfall, Magne Pettersen, Sidsel Iversby og Ola Wergeland Krog, ikke minst under treffet i Rakkestad i juni.

I særklasse står selvsagt de nye lokalitetene for *Epiptera bimaculata* i Rakkestad (BPL, HO m.fl.) og Halden (OWK). Det kan her også nevnes at VANDA-prosjektet ved Univ. i Bergen i sommer fikk inn en larve fra Porsgrunn (TEY)(GAH), slik at vi nå kjenner i alt fire lokaliteter for denne arten i Norge!

Flere gode forekomster av *Onychogomphus forcipatus* ble konstatert i indre Østfold (MP, SI). Likeså ble det funnet flere nye lokaliteter og konstatert fortsatt gode populasjoner på kjente steder av de sjeldne artene *Leucorrhinia caudalis* og *L. albifrons* (NIP, SI, BPL, HO, GS). Også flere nye steder for *Orthetrum coerulescens* (BPL, MP, SI) er funnet. *Coenagrion lunulatum* ser ut til å fore-komme, om enn nokså fåtallig, ved flere små myr-tjern og pytter i skogslandskapet i indre deler av Østfold (BPL).

En ny lokalitet for *Gomphus vulgatissimus* ble funnet i Rakkestad (larver, HO, BPL). Ved en kano-taksering ca 4 km langs Høbbølelva ble det i juni funnet minst 55 exuviae og noen larver (TB, MB, HO), "norsk rekord" i nyere tid! Både larver og exuviae ble også funnet i Hof i Vestfold (HO, OB, BPL), arten ble i 94 konstatert ved tre av de nå fem kjente elvene i Norge for denne arten.

Per Tallaksrud melder om et dårlig år for *Calopteryx splendens* i Hof

Rune G. Bosy konstaterte at det også i 1994 var en god og tallrik forekomst av *Lestes dryas* på Hvaler-lokaliteten, en av to kjente lokaliteter i Norge med sterke populasjoner.

Libellula depressa ble også dette året funnet ved en del dammer i Østfold, deriblant en ny lokalitet i indre Østfold, i Marker (MP, SI).

Det var også et godt år for *Brachytron pratense* i Mosse-distriktet, Norges nordligste forekomst (HO).

MB=Mads Berge, TB=Torgeir Berge, OB=Ove Bergersen, GAH=Gotfred Anker Halvorsen, SI=Sidsel Iversby, OWK=Ola Wergeland Krog,

BPL=Bjørn Petter Løfall, HO=Hans Olsvik, MP=Magne Pettersen, GS=Göran Sahlén

Hva skjer i Norge

Summary: A brief review of some of the current projects being worked on in Norway.

Arnold Åbro, Univ. Bergen, arbeider bl.a. med ulike aspekter av forholdet mellom odonater og midd (Acarina).

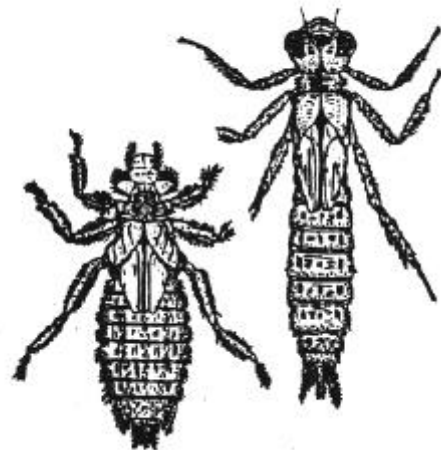
Dag Dolmen, Univ. Trondheim, arbeider med habitatpreferanser for bl.a. odonater i sammenheng med sur nedbør og kalking i Aust-Agder, dessuten i samarbeid med Hans Olsvik en oversikt over de mest verneverdige dammer og ferskvannslokaliteter i Norge.

Bjørn Petter Løfall, Rakkestad, setter sammen en oversikt over faunaen i Rakkestad.

Hans Olsvik, Foldfjorden, jobber med bl.a. utbredelsesoversikter for fylkene Møre & Romsdal, Sogn & Fjordane og Finnmark.

Magne Pettersen, Fredrikstad, utarbeider i samarbeid med flere en utbredelsesoversikt for Østfold.

I tillegg kommer de mange som aktivt driver feltarbeid for å samle mere kunnskap om utbredelse etc. av norske øyenstikkere på sine hjemtrakter.

Odonata-kartlegging i Rakkestad, Østfold, Norge

Av Bjørn Petter Løfall

Summary. Odonata mapping in Rakkestad, Østfold, Norway: Since 1992 203 localities have been investigated and 36 species have been recorded, mainly as imagines. Further field work is necessary because many of the localities have not been visited through the season or only in poor weather. The results will be presented later.

B.P. Løfall, Åslivn. 20B, N-1890 Rakkestad

Rakkestad kommune: 434 kvadratkilometer, 25 227 m.o.h., 111 kv.km dyrket mark, 298 kv.km utmarksområder.

Arbeidet startet såvidt opp i 1992 da Magne Pettersen lånte meg en insekthåv. I løpet av disse årene har jeg undersøkt 203 lokaliteter. Mange er riktignok undersøkt for dårlig da de bare er besøkt en gang, og i noen tilfeller bare i dårlig vær. Kartleggingen har i hovedsak bestått av fangst av imagines. Larver og exuvier er bare blitt registrert tilfeldig når ekspertise har vært med. Målet bør være å få besøkt alle lokaliteter minst tre ganger under gode værforhold gjennom hele flyvesesongen. Resultatene er ennå ikke gjennomarbeidet. Viser her (se fig. 1) et prikk-kart over besøkte lokaliteter. 36 arter er registrert, det største antall kjent fra noen enkeltkommune i Norge.

Litteratur

Løfall, B.P. (in prep.) Øyestikkere. In Løfall, B.P. (ed.) Natur i Rakkestad. 1. Øyestikkere, sommerfugler og virveldyr.

Tab. 1.

Artsliste og forekomst av odonater i Rakkestad. *Species list and abundance of Odonata in Rakkestad.*

% lok. funnet	Art
38,4	Libellula quadrimaculata
37,4	Coenagrion hastulatum
37,4	Cordulia aenea
34,9	Lestes sponsa
33,9	Leucorrhinia dubia
32,5	Aeshna grandis
29,1	Aeshna juncea
26,1	Sympetrum danae
23,2	Somatochlora metallica
21,7	Pyrrhosoma nymphula
17,2	Calopteryx virgo
13,3	Enallagma cyathigerum
10,8	Platycnemis pennipes
10,3	Erythromma najas
9,9	Aeshna cyanea
8,4	Coenagrion Johanssoni
7,4	Cordulegaster boltoni
3,9	Coenagrion lunulatum
3,9	Orthetrum coerulescens
4,4	Aeshna subarctica
3,4	Coenagrion pulchellum
2,5	Coenagrion armatum
2,5	Ischnura elegans
2,5	Sympetrum striolatum
2,3	Sympetrum flaveolum
2,0	Somatochlora arctica
2,0	Leucorrhinia albifrons
1,5	Leucorrhinia rubicunda
1,0	Aeshna caerulea
1,0	Onycogomphus forcipatus
1,0	Somatochlora flavomaculata
1,0	Libellula depressa
1,0	Leucorrhinia caudalis
0,5	Gomphus vulgatissimus
0,5	Epitheca bimaculata
0,5	Leucorrhinia pectoralis

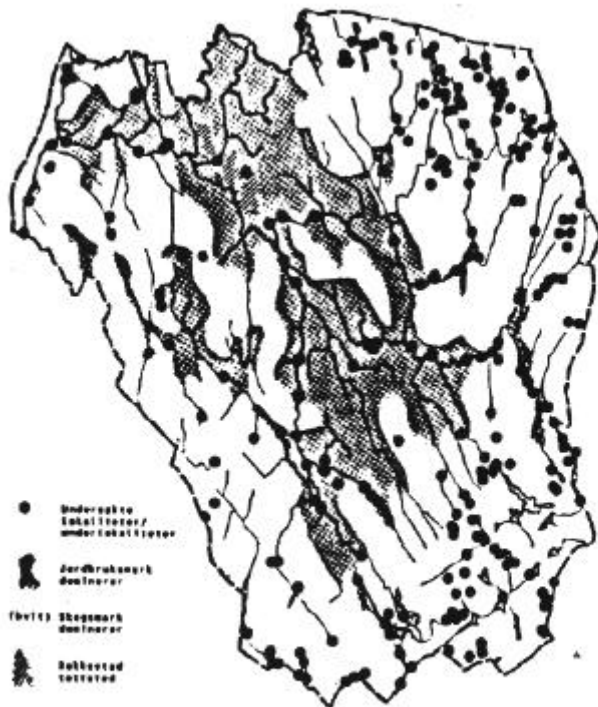

Fig. 1. Kart over de 203 undersøkte lokalitetene i Rakkestad 1992-94.

Map showing the 203 investigated localities in Rakkestad 1992-94.

Träff för odonat-intresserade 1995 i Uppland, Sverige

Göran Sahlén

Adress: Entomologiska avdelingen, Uppsala universitet, Villavägen 9, S-752 36 Uppsala, Sverige.

Det är lite pusslande kvar, men det blir en ny träff för nordiska ondat-intresserade i juni 1995. I dagsläget har jag två helger att välja på: antingen 9-11. eller 16-18. juni. Jag meddelar så snart jag kan vilken av helgerna det blir. Vi kommer förhoppningsvis att vara på kursgården Norr Malma, som tillhör Uppsala universitet. Den ligger 10 kilometer norr om Norrtälje i Uppland. Det är et mycket trevligt ställe vid stranden av en stor insjö. Vi kommer att få betala en mindre summa för logi, men det är också allt (hoppas jag). Det finns tillgång til kurssal/lab lupp, viss insamlingsutrustning och en bastu (utifall det kommer några finnar ...). Vi kommer att göra exkursioner i området och bl.a. försöka hitta *Coenagrion lunulatum*, *C. johanssoni*, *Aeshna viridis* och *Ae. osiliensis /serrata* (de senare som larver i varje fall), samt en hel del annat smått og gott. Dessutom kommer det att finnas en ny, omarbetad upplaga av boken "Sveriges trollsländor" att köpa under kursen, till en rabatterad pris... Jag skickar ut program till folk så snart jag vet närmare.

(Welcome to Uppland, Sweden in June 1995, to the second nordic meeting for ondatologists, amateurs and scientists. If you are interested in receiving detailed information and the programme for the meeting, please contact Göran Sahlén, address above).

13. Internasjonale Symposium i Odonatologi. Essen, Tyskland 20-25. August 1995.

Interesserte kan melde seg til:

Prof. Dr. Eberhard G. Schmidt
Symposium on Odonatology
Biologie und ihre Didaktik FB
9 /SOS, Universität D-45117
Essen, Germany.

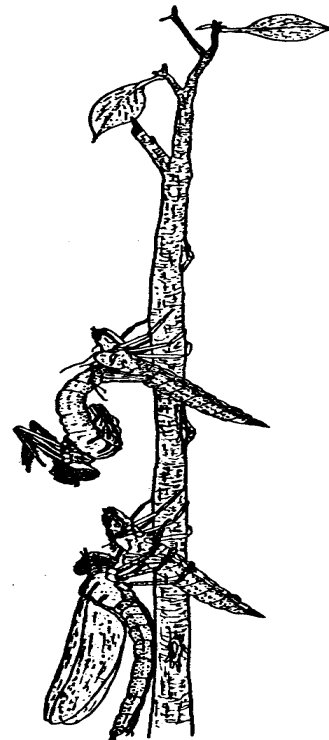
Deltakeravgiften er DM 130,- (DM 30,- for familie-medlemmer). For medlemmer av Societas Internationalis Odonatologica (SIO) og nasjonale/ regionale SIO-undergrupper er avgiften DM 70,-. Studenter DM 30,-.

En ekskursjon til østlige deler av sentral-Europa blir antagelig arrangert i uken før selve symposiet.

Societas Internationalls Odonatologica

Gir ut tidsskriftene Odonatologica (4 nr/årlig), Notulae Odonatologica (2 nr/ årlig), Advances in Odonatology (irregulær). Egen antikvarisk avd. og boksalgavd. Tilbyr hjelp til litteratursøk og kopiering av spesielle trykksaker. SIO er samleorganisasjonen for tilsammen 58 Odonatidsskrifter/journaler gitt ut av organisasjoner på en eller annen måte tilknyttet SIO i ca. 20 land rundt omkring i verden. Vårt nordiske "Odonatologisk Forum". er regnet blant disse (foreløpig uten formell tilknytning).

Societas Internationalis Odonatologica
SIO Central Office
P.O.Box 256
3720 AG Bilthoven
The Netherlands

Sjekkieste nordiske Odonata

Hans Olsvik

Summary. Checklist of nordic Odonata. 60 species are recorded from the area. 50 in Denmark, 56 in Sweden, 45 in Norway, 52 in Finland and one in Iceland. Species accidentally imported by e.g. aquarium plants are omitted. It should also be stated that Askew (1988) wrongly reports *Anax imperator* as found in Sweden.

H. Olsvik N-6598 Foldfjorden

DK = Danmark (Denmark), S = Sverige (Sweden), N = Norge (Norway), SF = Finland (Finland), I = Island (Iceland)

1	<i>Calopteryx virgo</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
2	<i>C. splendens</i> (Harris, 1782)	DK	S	N	SF
3	<i>Lestes viridis</i> (Vander Linden, 1825)	DK			
4	<i>L. barbarus</i> (Fabricius, 1798)	DK	S		
5	<i>L. virens</i> (Charpentier, 1825)		S		
6	<i>L. sponsa</i> (Hansemann, 1823)	DK	S	N	SF
7	<i>L. dryas</i> Kirby, 1890	DK	S	N	SF
8	<i>Sympetma fusca</i> (Vander Linden, 1820)		S		
9	<i>Platycnemis pennipes</i> (Pallas, 1771)	DK	S	N	SF
10	<i>Pyrrhosoma nymphula</i> (Sulzer, 1776)	DK	S	N	SF
11	<i>Erythromma najas</i> (Hansemann, 1823)	DK	S	N	SF
12	<i>Coenagrion hastulatum</i> (Charpentier, 1825)	DK	S	N	SF
13	<i>C. lunulatum</i> (Charpentier, JW)	DK	S	N	SF
14	<i>C. armatum</i> (Charpentier, 1840)	DK	S	N	SF
15	<i>C. johanssoni</i> (Wallengren, 1894)		S	N	SF
16	<i>C. puella</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
17	<i>C. pulchellum</i> (Vander Linden, 1825)	DK	S	N	SF
18	<i>Enallagma cyathigerum</i> (Charpentier, 1840)	DK	S	N	SF
19	<i>Ischnura pumilio</i> (Charpentier, 1825)	DK	S		SF
20	<i>L. elegans</i> (Vander Linden, 1820)	DK	S	N	SF
21	<i>Nehalennia speciosa</i> (Charpentier, 1840)	DK	S		SF
22	<i>Aeshna caerulea</i> (Strom, 1783)		S	N	SF
23	<i>Ae. juncea</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
24	<i>Ae. subarctica</i> Walker, 1908	DK	S	N	SF
25	<i>Ae. crenata</i> Hagen, 1856				SF
26	<i>Ae. serrata</i> Hagen, 1856		S		SF
27	<i>Ae. mixta</i> Latreille, 1805	DK	S		
28	<i>Ae. cyanea</i> (Müller, 1764)	DK	S	N	SF
29	<i>Ae. viridis</i> Eversmann, 1836	DK	S		SF
30	<i>Ae. grandis</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
31	<i>Ae. isosceles</i> (Müller 1767)	DK	S		
32	<i>Anax imperator</i> Leach, 1815	DK			
33	<i>Hemianax ephippiger</i> (Burmeister, 1839)				SF I
34	<i>Brachytron pratense</i> (Müller, 1764)	DK	S	N	SF
35	<i>Gomphus vulgatissimus</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
36	<i>Ophiogomphus cecilia</i> (Fourcroy, 1785)	DK	S		SF
37	<i>Onychogomphus forcipatus</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
38	<i>Cordulegaster boltoni</i> (Donovan, 1807)	DK	S	N	SF
39	<i>Cordulia aenea</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
40	<i>Somatochora metallica</i> (Vander Linden, 1825)	DK	S	N	SF
41	<i>S. alpestris</i> (Sélys, 1840)		S	N	SF
42	<i>S. arctica</i> (Zetterstedt, 1840)	DK	S	N	SF
43	<i>S. sahlbergi</i> Trybom, 1889)		S	N	SF
44	<i>S. flavomaculata</i> (Vander Linden, 1825)	DK	S	N	SF
45	<i>Epiptera bimaculata</i> (Charpentier, 1825)	DK	S	N	SF
46	<i>Libellula quadrimaculata</i> L., 1758	DK	S	N	SF
47	<i>L. fulva</i> Müller 1764	DK	S		SF
48	<i>L. depressa</i> L., 1758	DK	S	N	SF
49	<i>Orthetrum cancellatum</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
50	<i>O. coerulescens</i> (Fabricius, 1798)	DK	S	N	SF
51	<i>Sympetrum striolatum</i> (Charpentier, 1840)	DK	S	N	SF
	(<i>S. nigrescens</i> Lucas, 1912)		S?	N	SF)
52	<i>S. vulgatum</i> (L. 1758)	DK	S	N	SF
53	<i>S. flaveolum</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
54	<i>S. sanguineum</i> (Müller, 1764)	DK	S	N	SF
55	<i>S. danae</i> (Sulzer, 1776)	DK	S	N	SF
56	<i>Leucorrhinia caudalis</i> (Charpentier, 1840)	DK	S	N	SF
57	<i>L. albifrons</i> (Burmeister, 1839)		S	N	SF
58	<i>L. dubia</i> (Vander Linden, 1825)	DK	S	N	SF
59	<i>L. rubicunda</i> (L., 1758)	DK	S	N	SF
60	<i>L. pectoralis</i> (Charpentier, 1825)	DK	S	N	SF

Antall arter (No. of species) 50 56 45 52 1

Nomenklatur etter Askew (1988), som forøvrig feilaktig oppgir *Anax imperator* som svensk art. Tilfeldig importerte f.eks med akvarium-planter. er utelatt. Takk til Göran Sahlén for nyttige opplysninger og oppdatering av den svenske artslista.

Litteratur

- Askew, R. R. 1988. *The Dragonflies of Europe*. Harley Books, Colchester. 291 pp.
- Nielsen, O. F. 1994. *Anax Imperator* (Leach, 1815) - ny dansk guldsmed (Odonata Aeshnidae *Ent meddr* 62 (4): 97-99
- Olsvik, H. 1994. *Epiptera bimaculata* (Charpentier, 1825) Odonata: Corduliidae new to Norway. *Fauna norv.* Ser. B. 41 (2): 92-93.
- Olsvik, H. & Dolmen, D. 1992. Distribution, habitat and conservation status of threatened Odonata in Norway. *Fauna norv* Ser. B. 39: 1-21.
- Sahlén G. 1985. *Sveriges trollsländor* (Odonata). Fältbiologerna Sollentuna. 151 pp.
- Valtonen, P. 1980. Die Verbreitung der finnischen Libellen (Odonata). *Not. Ent.* 60: 199 - 215.

Norske navn på øyestikkere

Hans Olsvik

Summary: Norwegian names for dragonflies. Copy of the list of names suggested by Olsvik (1993) with addition of *Coenagrion pulchellum*, which was excluded from that list, due to a printing error.

H.Olsvik, N-6598 Foldfjorden.

Det hadde dessverre sneket seg inn et par trykkfeil i Insekt-Nytt utgaven (Olsvik 1993), bl.a. hade *Coenagrion pulchellum* falt ut av listen. Disse feil er korrigeret ber. Systematikken følger Askew (1988)

Orden Odonata

Underorden **Zygoptera**

Familie **Calopterygidae**

Calopteryx virgo (L., 1758)

Calopteryx splendens (Harris, 1782)

Familie **Lestidae**

Lestes sponsa (Hansemann, 1823)

Lestes dryas (Kirby, 1890)

Familie **Platycnemididae**

Platycnemis pennipes (Pallas, 1771)

Familie **Coenagrionidae**

Pyrrhosoma nymphula (Sulzer, 1776)

Erythromma najas (Hansemann, 1823)

Coenagrion hastulatum (Charpentier, 1825)

Coenagrion lunulatum (Charpentier, 1840)

Coenagrion armatum (Charpentier, 1840)

Coenagrion johanssoni (Wallengren, 1894)

Coenagrion puella (L., 1758)

Coenagrion pulchellum (Vander Linden, 1825)

Enallagma cyathigerum (Charpentier, 1840)

Ischnura elegans (Vander Linden, 1820)

Underorden **Anisoptera**

Familie **Aeshnidae**

Aeshna caerulea (Ström, 1783)

Aeshna juncea (L., 1758)

Aeshna subarctica Walker, 1908

Aeshna cyanea (Malier, 1764)

Aeshna grandis (L., 1758)

Brachytron pratense (Malier, 1764)

Familie **Gomphidae**

Gomphus vulgatissimus (L., 1758)

Onychogomphus forcipatus (L., 1758)

Familie **Cordulegastridae**

Coriulegaster boltoni (Donovan, 1807)

Familie **Corduliidae**

Cordulia aenea (L., 1758)

Somatochlora metallica (Vander Linden, 1825)

Somatochlora alpestris (Selys, 1840)

Somatochlora arctica (Zetterstedt, 1840)

Somatochlora sahlbergi (Trybom, 1889)

Somatochlora flavomaculata (Vander Linden, 1825)

Epiheca bimaculata (Charpentier, 1825)

Familie **Libellulidae**

Libellula quadrimaculata (L., 1758)

Libellula depressa (L., 1758)

Orthetrum cancellatum (L., 1758)

Orthetrum coerulescens (Fabricius, 1798)

Slekt **Sympetrum**

Sympetrum striolatum (Charpentier, 1840)

(S. nigrescens) (Lucas, 1912)

Sympetrum vulgatum (L. 1758)

Sympetrum flaveolum (L., 1758)

Sympetrum sanguineum (Malier, 1764)

Sympetrum dame (Sulzer, 1776)

Slekt **Leucorrhinia**

Leucorrhinia caudalis (Charpentier, 1840)

Leucorrhinia albifrons (Burmeister, 1839)

Leucorrhinia dubia (Vander Linden, 1825)

Leucorrhinia rubicunda (L., 1758)

Leucorrhinia pectoralis (Charpentier, 1825)

Øyestikkere

Vannymfer, vann-nympfer

Praktvannymfer

Blåvingevannymfe

Blåbånd-vannymfe

Metallvannymfer

Vanlig metallvannymfe

Sørlig metallvannymfe

Bredleggsvannymfer

Elvevannymfe

Blåvannymfer

Rød vannymfe

Røðøevannymfe

Vanlig blåvannymfe

Måneblåvannymfe

Armert blåvannymfe

Nordisk blåvannymfe

Sørlig blåvannymfe

Variabel blåvannymfe

Stor blåvannymfe

Kystvannymfe

Øyestikkere og libeller

Mosaikkøyestikkere

Fjelløyestikker

Vanlig øyestikker

Torvmoseøyestikker

Blågrønn øyestikker

Brun øyestikker

Vårøyestikker

Elveøyestikkere

Klubbe-elveøyestikker

Tang-elveøyestikker

Kongeøyestikkere

Kongeøyestikker

Metalløyestikkere

Smaragdøyestikker

Vanlig metalløyestikker

Fjell-metalløyestikker

Myr-metalløyestikker

Nordlig metalløyestikker

Gulflekket metalløyestikker

Toflekkøyestikkeer

Libeller

Firflekklibelle

Bred blålibelle

Stor blålibelle

liten blålibelle

Høstlibeller

Rødbrun høstlibelle

Vestlig høstlibelle

Sørlig høstlibelle

Gulvinget høstlibelle

Blodrød høstlibelle

Svart høstlibelle

Torvlibeller

Vannlilje-torvlibelle

Grå torvlibelle

liten torvlibelle

Østlig torvlibelle

Stor torvlibelle

Litteratur

Askew, R. 1988. The Dragonflies of Europe, Harley, Colchester.

Olsvik, H. 1993. Forslag til norske navn på øyestikkere (Odonata). *Insekt-Nytt* 18 (3/4): 23-25.

Utbredelse av øyestikkere i Norge

Hans Olsvik

Summary: Distribution of norwegian Odonata. Copy of the distribution table by Olsvik & Dolmen (1992). with corrections for printing errors (E. najas, should be STI, NTI, not M, NTY, 5. sahlbergi should be FN, not FO, 0. coerulescens should be both RI and RY) and additional records published after 1992. A VANDA-record of E. bimaculata from TEY, a previously published record of L. dubia from Finnmark (FN) and a record of S. flavomaculata from Vestfold (VE) is also included.

H.Olsvik N-6598 Foldfjorden.

Utbredelsesoversikt fra Olsvik & Dolmen (1992) er korrigeret for trykkfeilene på *Erythromma najas* (skulle vært STI og NTI, ikke STY og NTY), for *Somatochlora sahlbergi* (feilaktig angitt som funnet i Fø: Sør-Vamnger, mens det riktige skulle være FN: Nesseby) og for *Orthetrum coerulescens* (angitt fra RI, skal være RI og RY), videre tilleggsfunn for Østfold (Pettersen 1992, 1995), for Vestfold (Dolmen et.al. 1993, Olsvik 1994) og et tidligere upublisert funn av *Somatochlora flavomaculata* fra Tjøme (leg. A. Fjellberg, ved Zool.Museum, Bergens samlinger), for Finnmark (Griffiths 1970) samt et VANDA-funn av *Epitheca bimaculata* fra Telemark (MY).

Takk til M. Pettersen og G. Anker Halvorsen (VANDA-prosjektet) for opplysninger, og til L. Greve for anledning til å sjekket samlingene ved Zool. Museum, Bergen.

Literatur

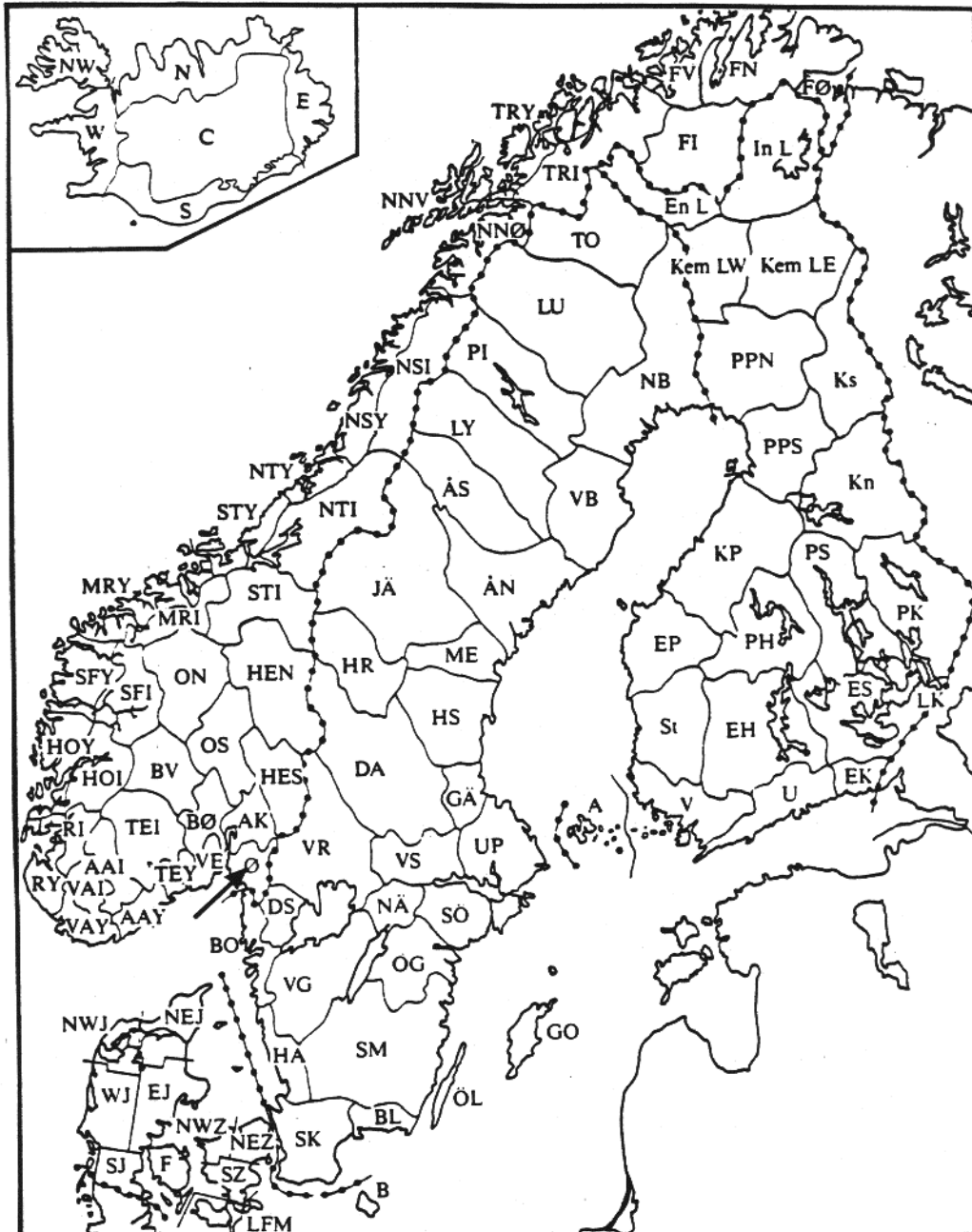
- Dolmen, D., Olsvik, H. & Tallaksrud, P. 1993. Statusrapport om øyestikkere i Kopstadelva med omgivelser 1993. Univ. Trondheim vetenskapsmuseet. Notat Zool. avd. 1993. 12: 1- 26.
- Griffiths, D. 1970. Observations on the food of dragonfly nymphs from a bog water in north Norway. Ent. Mon. Mag. 106: 41-47.
- Olsvik, H. & Dolmen, D. 1992. Distribution, habitat and conservation status of threatened Odonata in Norway. Fauna norv. Ser. R 39: 1-21.
- Olsvik, H. 1994. *Epitheca bimaculata* (Charpentier, 1825)(Odonatata: Corduliidae) new to Norway. Fauna norv. Ser. R 41: 92-93.
- Pettersen, M. 1992. Registrering av øyestikkere i Østfold 1990-1992. Upublisert arbeidsrapport 107 pp.
- Pettersen, M. 1995. Øyestikkere (Odoneta) i Østfold 1994. Upublisert arbeidsrapport. 23 pp.
- Økland, K.A. 1981. Inndeling av Norge dl bruk ved biogeografiske oppgaver - et revidert Strandsystem. Fauna 34: 167-178.

Tab. 1.

Utbredelsesoversikt for norske øyestikkere. Regionintideling iflg. Økland (1981).

Updated distribution table for Norway. For positions of the regions see Økland (1981).

	Ø-AK	HE (S+N)	O (S+N)	B (Ø+V)	VE	TE (Y+I)	AA (Y+I)	VA (Y+I)	R (Y+I)	HO (Y+I)	SF (Y+I)	MR (Y+I)	ST (Y+I)	NT (Y+I)	NS (Y+I)	NN (Ø+V)	TR (Y+I)	F (V+I)	F (N+Ø)
<i>Calopteryx virgo</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Calopteryx splendens</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Lestes sponsa</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Lestes dryas</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Platycnemis pennipes</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Pyrrosoma nymphula</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Erythromma najas</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Coenagrion hastulatum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Coenagrion lunulatum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Coenagrion armatum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Coenagrion johanssoni</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Coenagrion puella</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Coenagrion pulchellum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Enallagma cyathigerum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Ichnura elegans</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Aeshna caerulea</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Aeshna juncea</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Aeshna subarctica</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Aeshna cyanea</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Aeshna grandis</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Brachytron pratense</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Gomphus vulgatissimus</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Onychogomphus forcipatus</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Cordulegaster boltoni</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Cordulia aenea</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Somatochlora metallica</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Somatochlora alpestris</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Somatochlora arctica</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Somatochlora sahlbergi</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Somatochlora flavomaculata</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Epitheca bimaculata</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Libellula quadrimaculata</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Libellula depressa</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Orthetrum cancellatum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Orthetrum coerulescens</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Sympetrum striolatum/nigrescens</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Sympetrum vulgatum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Sympetrum flaveolum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Sympetrum sanguineum</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Sympetrum danae</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Leucorrhinia caudalis</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Leucorrhinia albifrons</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Leucorrhinia dubia</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Leucorrhinia rubicunda</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Kart over Norden med forkortelser over danske distrikter, norske biogeografiregioner (2-4-delte fylker), svenske landskaper, finske provinser og islandske områder. Pilen viser hver Rakkestads beliggenhet.

Alle odmata-illustrasjoner er hentet fra Sahlén G. 1985. Sveriges Trollsländor (Odenata). Fältbiologerna, Sollentuna Takk til Göran Sahlén for å gitt oss tillåtelse til å bruke illustrasjonene.

FORRETTET

Dette nyhetsbrev blir sendt ut til alle på denne adresselisten. Hvis du også i fremtiden er interessert i å motta dette (inntil videre) gratis nyhetsbrev må du gi oss (H Olsvik eller BP. Løfall) beskjed i løpet av året Hvi vi ikke hører fra deg. blir dette den siste utgave du mottar. [Request to all receivers of this inform us (Olsvik or Løfall) within 1995, if you still want to be on this mailing list. Thank you.]

DANMARK (Denmark)

Fogh Nielsen, Ole, Søkildevej 87, DK-8680 RY
Holmen, Mogens, Zoologisk Museum, Dept. of Entomology, Universitetsparken 15, DK-2100
KØBENHAVN Ø
Nielsen, Peter, Zoologisk Museum, Dept. of Entomology, Univetsitetsparken 15, DK-2100
KØBENHAVN Ø
Pedersen, Henning, Mellemvej 15, DK-88W VIBORG

FINNLAND (Finland)

Hämäläinen Matti, Tullilaboratorio, PL 53, SF-2151 ESPOO
Hirvonen, H., Univ. Helsinki, Dept. of Zoology, Integrative Ecology Unit, P. Rautatekatu 13, SF
00710 =DM
Valtonen, Pekka, Tampere Univ. of Technology, P.O.Box 692, SF-331 01 TAMPERE

NORGE (Norway)

Anonby, Johannes, Fylkesmannen Soga & Fordatte, Miljøvernadv., N-58W HERMANSVERK
Berge, Torgeir, Bergervn., N-1435 KRÅKSTAD
Bergersen, Ove, Stolmakergt. 9E, N-0551 OSLO
Bjerke, Marius, Bjerke gård, N-1400 SKI
Bjånes, Jan-Fr., Måsåhaugen 42, N-2600 LILLEHAMMER
Bolghaug Carl, Kratfossvn. 9, N-1 537 MOSS
Borch, Håkon, Fokhol gård, N-231 0 STANGE
Borgersen, Bjørnar, Gonvn 61 B, N-3260 ØSTRE HALSEN
Bosy, Rune G., Rød Asmaløy, N-1684 VESTERØY
Britain, John, Zoologisk Museum, Sars gt. 1, N-0562 OSLO
Bruserud Asle Kølbreenna IN), N-2380 BRUMUNDAL
Dahlby, Rolf Chr., Steinvn. 27, N-7300 ORKANGER
Dervo, Børre Kind, Hennuhagan 49, N-3408 TRANBY
Dolmen, Dag, Univ. Trondheim, Museét Zool. avd., N-7013 TRONDHEIM
Engan, Gunnar, Sjømev. 5, N-1540 VESTBY
Fjellberg, Arne, Gonvn 38, N-3145 TJØME
Flagtvedt Magnar, Heiane 5, N-5090 NYBORG
Gaarder Geir, Økomod., N-6630 TINGVOLL
Greve, Lita, Univ. Bergen, Zoologisk Museum, Musépl. 3, N-5007 BERGEN
Gustad, Jørn Roger, Heimidallsvn. 5 1, N-0273 OSLO
Halvorsen, Gotfred Anker, Univ. Bergen, Zoologisk Museum, Økologihuset, N-5007 BERGEN
Hardeng, Geir, Fuglevik platå 19, N- 1670 KRÅKERØY
Hjelde, Harald, Ringgt. 4B, N-0557 OSLO
Holtan, Dag ø., N-6000 ÅLESUND
Iversby, Sidsel, J.L. Johannesens gt. 33, N-1636 FREDRIKSTAD
Iversen Båtvik, Jan Ingar, Tomb, N- 1640 RÅDE
Kauri, Hans, Univ. Bergen, Zoologisk Museum, Musépl. 3, N-5007 BERGEN
Krempig, Lars, Killivn., N-9500 ALTA
Kvamme Torstein, NISK, N-1430 ÅS
Kvifte, Gotfred L., Skogrn 38, N-1430 AS
Lundmo, Stig, Sjøneidvn. 62, N-8620 UTSKARPEN
Løfall, Bjørn Petter, Åslivn. 20B, N-1890 RAKKESTAD
Lønne, Ole L., Univ. Oslo, Biologisk Inst., Zool. avd., Postboks 1050 Blindern, N-0316 OSLO
Menlum, Trond, Kråkstadlv. 62, N-1 400 SKI
Middtum, Bjørn, Ranavn. 36, N-5300 KLEPPESTØ
Myking, Tor, Moervn. 19, N-1430 ÅS
Nielsen, Tore R., Sandvedhagen 8, N-4300 SANDNES
Olsen, Thor Jan, Lundgårdsv. 39, N-1710 SARPSBORG
Olsvik, Hans, N-6598 FOLDFJORDEN
Pedersen, Johnny, Univ. Trondheim, Museét N-7013 TRONDHEIM
Pettersen, Magne "Pedro" J.L. Johannesens gt. 33, N-1636 FREDRIKSTAD
Rangbru, Bjørn, Innherredsv. 118, N-7044 TRONDHEIM
Refsaas, Fredrik, Kroken, 7620 SKOGEN
Rinden, Helge, Alkevn. 19, N-9500 ALTA
Rosell, Frank, Telemark DH, avd. for økonomi, miljø og idrett, Gullbringvn.38, N-3800 Bø i Telemark
Rygh, Eivind, Bøvn. 18, N-4070 RANDABERG
Saugestad, Tor, Gamle Kalvedalsv. 12B, N-5019 BERGEN
Solneim, Roar, N-5843 SLINDE
Stabbetorp, Odd, Fossumsberget 44, N-0983 OSLO
Staff, Hilde "Fonne", Mellomven. 30, N-7042 TRONDHEIM
Stenløkk, Jan Ame, Hartmannsv. 33C, N.0284 OSLO
Stock Istad, liv, Raschbakken 6, N-3921 PORSGRUNN
Strøm, Hallvard, Gardemoessgt. 11, N-7041 TRONDHEIM
Tallaksrud Per, Borgåsv. 21, N-3057 SOLBERGELVA
Viker, Morten, Postboks 1520 Glombo, N-1 670 KRÅKERØY
Wergeland Krog, Ola, Bjørnåsgt. 6, N-1 1800 ASKIM
Westrum, Karin, Telemark Distrikthøgskole, N-3800 BØ i Telemark
Aarvik, Leif, Nyborgvn. 19, N-1430 ÅS
Åbro Arnold, Univ. Bergen, Anatomisk Inst., Årstadvn. 19, N-5000 BERGEN
Åstrøm, Svein, Refsla Torsnes N-1634 FREDRIKSTAD

SVERIGE (Sweden)

Ekstrand, Anders, Pedagoggränd 7, A-304, S-902 87 UMEÅ
Fried Steve A., Fjärilshuset, Haga trågård S- 17153 SOLNA
Holm, Björn Slipsvn. 13B, S-951 56 UMEÅ
Johanson, Frank, Univ. Umeå, Dept. Animal Ecology, S-901 87 UMEÅ
Lissnan Roger, Rådmanngatan 19, S-1 14 25 STOCKHOLM
Norling, Ulf, Univ. Lund, Inst. Zoology, LTH/Malmö Östra Varvsgr 11H S-211 20 MALMÖ
Sahlén, Göran Univ. Uppsala, Dept. of Zoology, Section of Entomology P.O.Box 561, S-751 22
UPPSALA
Sandhall, Åke, Bygglövsgränden 9, S-226 47 LUND

ANDRE LAND (other countries)

Jödicke, Reinhard, Grossenging 14, D-49699 LINDERN, Germany
Reinhardt, Klaus, Univ. Jena, Inst. of Ecology, Neugasse 23, D-07743 JENA, Germany
Kiauta Bastiaan Scieta Internistionalis Odonatologica, Slo Central Office, P.O.Box 256, NL-3720 AG
BILTHOVEN, The Netherlands
Spuris, 7, Mieru leia 19-6, 229021 SALASPILS, Latvia
Voisin Jean Francois 13 Cite Naryse Bastié F-91220 BRETIGNY, France

Odonatologisk Forum

Vol.1, No. 1, Mar. 1995

Innhold

Løfall, B. P.: Referat fra 1. nordiske samling for odonat-interesserte i Rakkestad, Norge 17-19. juni 1994	side 3
Løfall, B. P. & M. P. Pettersen: Odonata-kartlegging i Østfold, Norge.....	5
Olsvik, H.: Nytt fra Norge 1994.....	6
-Hva skjer i Norge	6
Løfall, B. P.: Odonata-kartlegging.....	7
Sahlén, G: Träff för odonatintresserade 1995 i Uppland, Sverige	8
- 13. Internasjonale Symposium for Odonatologi i Essen, Tyskland i august 1995.....	8
- Societas Internationalis Odonatologica	8
Olsvik, H.: Sjekkliste nordiske Odonata	9
Olsvik, H.: Norske navn på øyestikkere	10
Olsvik, H.: Utbredelse av øyestikkere i Norge	11
- Adresseliste.....	13
- Innholdsfortegnelse.....	14

